

# СВ. ГРИГОРИЈЕ СИНАИТ

## СЛОВО О БЛАГОДАТНОЈ САБРАНОСТИ

"Знај да нико не може сам собом уздржати ум од лутања ако не буде сам ум придржаван Духом Божјим. Јер, ум, удаљујући се од Бога, свуда бива вођен, као заробљеник: час овамо, час онамо, дотичући се свега по мало. И немогуће му је да се заустави и сједини са Богом, ако не почне често и трпељиво да се моли Њему, вазда му исповедајући своју огреховљеност, са смиреношћу и скрушењем молећи се, и свето Име Његово свагда призивајући. Када у сили таквог молитвеног труда, усели се у срце дејство молитве, тада молитва, осењена божанском благодаћу, почиње задржавати при себи ум, веселити срце и ослобађати га греховних окова којима је био и свезан и мучен раније. Св. Јован Лествичник закључује: "Бори се да привежеш своју мисао уз речи молитве, или боље - да је закључаш у њих. И ако се деси да се услед своје детињске слабости твоја мисао умори и падне, уведи је поново у речи молитве. Непостојаност је својствена људском уму. Али, Онај који све може да учврсти, можи и ум наш да начини постојаним. Ако се истрајно подвизаваш, доћи ће и теби "Онај који одређује границе мору" људског ума, и рећи ће му у молитви твојој: "Доћи ћеш догде, и даље нећеш прећи" (Јов. 38,11). Дух је немогуће задржати; а где је Саздатељ духа, тамо Му се све покорава". На питање: како одгонити помисли преп. Григорије Синаит одговара: "Од почетника нико и никада не може одгонити помисли, ако их сам Бог не одагна. Само искуснима својствено је борити се с њима и прогонити их. Но, ни они сами по себи не одгоне их, него с Богом устају у борбу с њима, наоружани Божјом огњепалном силом. Ти, пак, када навалe помисли, призивај Господа Исуса често и трпељиво, па ће оне саме побећи: јер, демони који их нама предлажу, не трпе срдачну топлину, молитвено дејство, него као огњем опаљени беже." - На питање да ли је боље говорити Исусову молитву наглас или, пак, нечујно у себи Синаит одговара: "Једни уче усно произносити молитву, а други - мислено умом. Шта то значи? Када, дакле, ум изнемогне узносећи молитву сам у себи, од унија (досаде), онда треба ум потпомагати усненим, гласним произношењем - По том ће се ум придружити гласу и молитву ћеш произносити и језиком и умом. Најзад, нека језик изговара молитву врло тихо призивајући Господа, да глас не би растројио пажњу ума, и да не би прекрато унутрашњу молитву, док ум не привикне на ово делање, и док примив Силу Духа, не стане крепко се молити сам у себи. Тада неће више бити потребно произносити молитву уснено. Кад то достигне човек осети радост од таквог умног делања, и више не жели да се одваја од њега". Умна молитва постаје његово стално занимање. (Поуке Григорија Синаита, "Добротољубије", том 5).

\*\*\*

Одлике благодатне пажње: Када божанска благодат (сила) осени молитву молитвеника, тада ће сва душа бити привучена к Богу непостижном силом духовном, па ће повући за собом и тело. Они који су успели у молитви, произносе је из свег бића свога - као да сав човек постаје само и једино - уста. И не испуњава се духовном утехом и насладом, радошћу у Богу Живоме само срце обновљена човека, нити пак само душа него и - тело. Благодатна пажња с времена на време неочекивано обузме ум и закључа га у речи молитве. То потом бива се сталније и дуготрајније. Личну пажњу човекову ометају помисли, те се лако усколеба, док је благодатна препуна чврстине.